

Reglugerð

um fyrirkomulag og framkvæmd samræmdra könnunarprófa í grunnskóla.

1. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi tekur til samræmdra könnunarprófa í íslensku og stærðfræði í 4. og 7. bekk og samræmdra könnunarprófa í íslensku, stærðfræði og ensku á unglíngastigi.

Allir nemendur í 4. og 7. bekk og nemendur á unglíngastigi skv. nánari ákvörðun ráðherra skulu gangast undir próf samkvæmt 1. mgr. og nánari fyrirmælum reglugerðar þessarar.

Önnur próf skal halda skv. ákvörðun ráðherra.

2. gr.

Skilgreiningar.

Með samræmdu könnunarprófum er átt við próf sem metur kunnáttu og færni með sama hætti og við sambærilegar aðstæður í námsgreinum sbr. 1. mgr.

Með einstaklingsmiðuðum samræmdum könnunarprófum er átt við próf sem laga sig að getu nemandans út frá frammistöðu hans á prófinu.

Með prófakerfi er átt við kerfi sem heldur utan um prófatriði og upplýsingar um þau, prófabanka, próffyrirlagnir og prófúrlausnir.

Prófabanki er safn endurnýtanlegra prófatriða sem notuð eru við fyrirlögn á einstaklingsmiðuðum samræmdum könnunarprófum.

Prófatriði eru allar spurningar eða verkefni sem reyna á tiltekna þekkingu, leikni eða hæfni.

Prófúrlausn samanstendur af svörum nemanda við prófatriðum.

3. gr.

Tilgangur.

Tilgangur samræmdra könnunarprófa er að:

- a. athuga, eftir því sem kostur er, að hvaða marki hæfniviðmiðum aðalnámskrár í viðkomandi námsgrein eða námsþáttum hafi verið náð,
- b. vera leiðbeinandi um áherslur í kennslu fyrir einstaka nemendur,
- c. veita nemendum, foreldrum, skólum og menntayfirvöldum upplýsingar um námsárangur og námsstöðu nemenda,
- d. veita upplýsingar um hvernig einstakir skólar og skólakerfið í heild stendur í þeim námsgreinum og námsþáttum sem prófað er úr.

4. gr.

Ábyrgð á fyrirlagningu prófa.

Ráðherra leggur grunnskólum til samræmd könnunarpróf sem haldin eru samkvæmt nánari ákvörðun ráðherra. Grunnskólum er skylt að leggja prófin fyrir nemendur í 4. og 7. bekk og á unglíngastigi og fylgja fyrirmælum reglugerðar þessarar um framkvæmd þeirra.

5. gr.

Framkvæmd.

Ráðherra felur Menntamálastofnun framkvæmd samræmdra könnunarprófa og að setja nánari reglur um gerð þeirra. Heimilt er að leggja prófin fyrir með rafrænum hætti.

Ekki má fela kennara að semja prófverkefni ef hann kennir sömu námsgrein í viðkomandi árgangi eða að meta úrlausnir nemenda úr þeim skóla sem hann kennir.

Trúnaðar- og þagnarskylda hvílir á þeim sem sjá um og taka þátt í að semja prófverkefni og meta úrlausnir.

Menntamálastofnun skal varðveita upplýsingar og gögn sem unnin eru upp úr samræmdum könnunarprófum hverju sinni.

6. gr.

Rafrænt prófakerfi.

Menntamálastofnun er heimilt að nota rafrænt prófakerfi vegna rafrænna samræmdra könnunarprófa. Í prófakerfinu er haldið utan um upplýsingar nauðsynlegar til að halda próf, fyrirlögn prófanna og svör nemenda við prófatriðum. Til að tryggja öryggi þeirra gagna sem til verða við slíka vinnslu er stofnuninni heimilt að ákveða hvaða viðurkenndar leiðir eru notaðar til að fá aðgang að gögnunum.

7. gr.

Stuðningur við próftöku.

Ef aðstæður hamla því að nemandi geti sýnt færni sína við úrlausn prófverkefnis, svo sem vegna fötlunar, langvarandi veikinda eða vegna annarra þarfa getur skólastjóri heimilað að nemandinn fái stuðning við próftökuna, s.s. upplestur eða lengri próftíma.

Umsókn um stuðning við próftöku skal undirrituð af skólastjóra og foreldra nemanda og skal skólastjóri varðveita umsóknina. Skólastjóri skal skrá upplýsingar um stuðninginn inn í rafrænt upplýsingakerfi Menntamálastofnunar í síðasta lagi tveimur vikum fyrir próf. Menntamálastofnun setur nánari reglur um umsóknir um stuðning við próftöku.

8. gr.

Undanþágur

Í sérstökum undantekningartilvikum er skólustjóra heimilt að fengnu skriflegu samþykki foreldris að veita nemanda undanþágu frá því að þreyta samræmd könnunarpróf ef gildar ástæður mæla með því. Heimild skólustjóra til undanþágu tekur einungis til:

- a. nemenda með annað móðurmál en íslensku vegna prófs í íslensku og stærðfræði hafi þeir dvalið skemur en tvö ár á Íslandi,
- b. nemenda sem stunda nám skv. 42. gr. laga um grunnskóla,
- c. nemenda sem hafa orðið fyrir líkamlegu eða andlegu áfalli.

Skólustjóri skal skrá upplýsingar um hvaða nemendur fá undanþágu frá því að þreyta próf og skrá inn í rafrænt prófakerfi Menntamálastofnunar. Jafnframt skal hann tilkynna stofnuninni um nemendur sem eru fjarverandi eða forfallast vegna veikinda eða af öðrum ástæðum.

9. gr.

Afhending einkunna.

Menntamálastofnun veitir skólustjórum aðgang að einkunnum nemenda í samræmdum könnunarprófum innan 4 vikna frá því að próf voru lögð fyrir. Skólustjórar skulu afhenda foreldrum nemenda einkunnirnar eigi síðar en tveimur vikum eftir að þær hafa borist þeim.

Nemendur skulu fá heildareinkunnir fyrir hvert próf, einkunnir er gefa yfirlit yfir árangur þeirra í skilgreindum prófþáttum og auk þess upplýsingar sem varpa nánara ljósi á stöðu nemenda. Heildareinkunnir skulu gefnar í bókstöfunum A, B+, B, C+, C og D í samræmi við matsviðmið aðalnámskrár grunnskóla.

Niðurstöður prófa skulu nýttar við skipulag kennslu nemenda að því marki sem kennarar eða skólustjórnendur telja gagnlegt og taka tillit til réttmætra óska nemenda og foreldra þeirra um slíkt. Menntamálastofnun skal nýta niðurstöður prófa til að stuðla að umbótum og þróun í skólustarfi.

10. gr.

Samantekt og birting.

Menntamálastofnun skal eigi síðar en sex vikum eftir að próf eru haldin, gefa út yfirlit um heildarniðurstöður prófanna á rafrænu formi og gera niðurstöðurnar aðgengilegar fyrir grunnskóla, menntayfirvöld, sveitarfélög og ríki og birta þær opinberlega. Þar skulu koma fram landsmeðaltöl og meðaltöl einstakra skóla eftir námsgreinum og námsþáttum. Einnig skal koma fram hlutfall nemenda eftir sveitarfélögum sem ekki þreyta hvert próf og aðrar upplýsingar sem þarf til að skýra niðurstöður og auðvelda túlkun þeirra.

Menntamálastofnun skal birta opinberlega dæmi um prófatriði úr öllum námsgreinum og námsþáttum ásamt lýsingu á þeirri hæfni sem metin er. Þá skal Menntamálastofnun gera prófurlausnir aðgengilegar fyrir skóla svo að hægt sé að skoða svör nemenda. Skólinn afhendir foreldrum prófurlausnir ef eftir því er óskað.

Menntamálastofnun er ekki skylt að birta prófatriði samræmdra könnunarprófa hverju sinni enda séu þau endurnýtt við að þróa prófabanka fyrir einstaklingsmiðuð samræmd könnunarpróf.

11. gr.

Upplýsingar frá Menntamálastofnun.

Menntamálastofnun er heimilt að veita öðrum en skólustjóra og foreldrum upplýsingar um einkunnir nemenda vegna:

- a. flutnings nemenda milli grunnskóla, enda liggi fyrir samþykki viðkomandi foreldra,
- b. athugana sem menntayfirvöld standa fyrir enda sé krafist þagnarskyldu,
- c. fræðilegra rannsókna enda sé krafist þagnarskyldu.

12. gr.

Gjaldtaka vegna úrvinnslu.

Menntamálastofnun er heimilt að vinna nánar úr niðurstöðum samræmdra könnunarprófa fyrir sveitarfélög, einstaka skóla og eftir atvikum aðra aðila samkvæmt gjaldskrá sem stofnunin setur.

13. gr.

Sérfræðingahópur.

Mennta- og menningarmálaráðuneyti skipar þriggja manna sérfræðingahóp sem fylgist með framkvæmd og þróun samræmdra könnunarprófa hjá Menntamálastofnun, fjallar um álitamál vegna framkvæmdar, innihalds og niðurstaðna samræmdra könnunarprófa og kemur á framfæri ábendingum um nauðsynlegar umbætur til stofnunarinnar. Einn fulltrúi skal skipaður án tilnefningar og vera sérfræðingur í prófagerð, einn tilnefndur af Kennarasambandi Íslands og einn tilnefndur af Sambandi íslenskra sveitarfélaga og skulu þeir hafa góða þekkingu og reynslu af framkvæmd samræmds námsmats.

14. gr.

Persónuvernd og ábyrgð á vinnslu.

Lög um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga með áorðnum breytingum eiga við um alla vinnslu og meðferð persónuupplýsinga samkvæmt reglugerðinni. Um varðveislu upplýsinga og gagna fer samkvæmt lögum um opinber skjalasöfn með áorðnum breytingum.

Menntamálastofnun er í skilningi laga um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga ábyrgðaraðili vinnslu persónuupplýsinga vegna fyrirlagnar samræmdra könnunarprófa. Forstjóri stofnunarinnar ber ábyrgð á meðferð og vörslu upplýsinga og að stofnunin uppfylli lagalegar kröfur sem gerðar eru til ábyrgðaraðila samkvæmt lögum um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga og laga um opinber skjalasöfn.

Hver grunnskóli er í skilningi laga um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga ábyrgðaraðili vinnslu persónuupplýsinga vegna stuðnings við próftöku skv. 7. gr. og vegna undanþága frá því að þreyta samræmd próf skv. 8. gr. Skólustjóri ber ábyrgð á meðferð og

vörslu upplýsinga og að skólinn uppfylli lagalegar kröfur sem gerðar eru til ábyrgðaraðila samkvæmt lögum um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga og laga um opinber skjalasöfn.

15. gr.

Gæði gagna og vinnslu.

Við vinnslu persónuupplýsinga skal þess gætt: að þær séu unnar með sanngjörnum, málefnalegum og lögmætum hætti og að öll meðferð þeirra sé í samræmi við vandaða vinnsluhætti persónuupplýsinga samkvæmt fyrirmælum laga um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga og lögum um opinber skjalasöfn; ekki sé unnið með þær frekar í ósamrýmanlegum tilgangi, nema vinnsla eigi sér stað í sagnfræðilegum, tölfræðilegum eða vísindalegum tilgangi; gæta skal þess að upplýsingar sem aflað er séu nægjanlegar, viðeigandi og ekki umfram það sem nauðsynlegt er miðað við tilgang þeirra; þær séu áreiðanlegar og uppfærðar eftir þörfum; að þær séu varðveittar í því formi að ekki sé unnt að bera kennsl á skráða aðila lengur en þörf krefur miðað við tilgang vinnslu.

16. gr.

Heimild til vinnslu og öryggi persónuupplýsinga.

Sé rafrænni tækni beitt við vinnslu persónuupplýsinga skal tryggja að vinnslan uppfylli kröfur um heimild vinnslunnar, sbr. 8. og 9. gr. laga um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga, um öryggi upplýsinganna, sbr. 11. gr. og 12. laganna og reglna settra samkvæmt þeim, um trúnaðarskyldu vinnsluaðila, sbr. 13. gr. laganna, að tilkynnt sé til Persónuverndar á þar til gerðu formi, sbr. 31. og 32. gr. laganna og reglna settra samkvæmt þeim.

Menntamálastofnun skal hafa öryggiskerfi sem tryggir vernd persónuupplýsinga og sjá til þess að innra eftirlit sé viðhaft með vinnslu þeirra. Við undirbúning öryggiskerfis skal gerð skrifleg öryggisstefna, skriflegt áhættumat og loks öryggisráðstafanir sem skulu ná til skipulags- og tæknilegra atriða, ytra öryggis og starfsmannamála. Menntamálastofnun skal veita ráðuneytinu upplýsingar um það hvernig öryggismálum er háttað samkvæmt þessari grein, sé eftir því leitað.

17. gr.

Viðkvæmar persónuupplýsingar.

Viðkvæmar persónuupplýsingar, t.d. upplýsingar um heilsuhagi eða lyfja-, áfengis- og vímuefnanotkun, sbr. 8. tölul. 2. gr. laga um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga, skulu geymdar í persónumöppum og varðveittar í læstum hirslum og/eða dulritaðar með fullnægjandi hætti.

Sama gildir um persónuupplýsingar um nemanda, sem lúta að hvers konar upplýsingum um greiningar og/eða sérúrræði.

18. gr.

Gildistaka.

Drög 19. desember 2016

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt 6. mgr. 17. gr, og 4.mgr.39. gr. laga nr. 91/2008 um grunnskóla með síðari breytingum, öðlast þegar gildi. Jafnframt fellur úr gildi reglugerð nr. 435/2009, um fyrirkomulag og framkvæmd samræmdra könnunarprófa í 4., 7. og 10. bekk grunnskóla.

Mennta- og menningarmálaráðuneyti, 2017.

ráðherra.

Ásta Magnúsdóttir.